

Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü

Piyano Anasanat Dalı

SERGEI RACHMANINOFF'UN Op.18 İKİNCİ PİYANO KONÇERTOSU'NUN İNCELENMESİ

Tuğrul ADİLOĞLU

Yüksek Lisans Sanat Çalışması Raporu

Ankara, 2017

**SERGEI RACHMANINOFF'UN Op.18 İKİNCİ PİYANO
KONÇERTOSU'NUN
İNCELENMESİ**

Tuğrul ADILOĞLU

Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü

Piyano Anasanat Dalı

Yüksek Lisans Sanat Eseri Çalışması Raporu

Ankara, 2017

KABUL VE ONAY

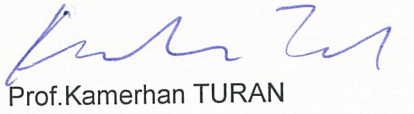
Tuğrul ADILOĞLU tarafından hazırlanan "Sergei Rachmaninoff'un Op. 18 İkinci Piyano Konçertosu İncelenmesi" başlıklı bu çalışma 17/08/2017 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından başarılı olarak kabul edilmiştir.

Prof. Demet AKKILIÇ (Başkan)

Yrd. Doç. İrem BOZKURT (Danışman)

Prof. Binnur EKBER

Yrd. Doç. Oya ÜNLER BAYKA

Prof. Kamerhan TURAN

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylım.

Prof. Dr. Türev BERKİ

Enstitü Müdürü

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin/raporun tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin/raporumun kağıt ve elektronik kopyalarının Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- Tezimin/Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezim/Raporum sadece Hacettepe Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- Tezimin/Raporumun yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

17.08.2017

Tuğrul ADILOĞLU

YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI

Enstitü tarafından onaylanan lisansüstü tezimin/raporumun tamamını veya herhangi bir kısmını, basılı (kâğıt) ve elektronik formatta arşivleme ve aşağıda verilen koşullarla kullanıma açma iznini Hacettepe Üniversitesine verdiğimi bildiririm. Bu izinle Üniversiteye verilen kullanım hakları dışındaki tüm fikri mülkiyet haklarım bende kalacak, tezimin tamamının ya da bir bölümünün gelecekteki çalışmalarda (makale, kitap, lisans ve patent vb.) kullanım hakları bana ait olacaktır.

Tezin kendi orijinal çalışmam olduğunu, başkalarının haklarını ihlal etmediğimi ve tezimin tek yetkili sahibi olduğumu beyan ve taahhüt ederim. Tezimde yer alan telif hakkı bulunan ve sahiplerinden yazılı izin alınarak kullanılması zorunlu metinlerin yazılı izin alınarak kullandığımı ve istenildiğinde suretlerini Üniversiteye teslim etmeyi taahhüt ederim.

- **Tezimin/Raporumun tamamı dünya çapında erişime açılabilir ve bir kısmı veya tamamının fotokopisi alınabilir.**

(Bu seçenikle teziniz arama motorlarında indekslenebilecek, daha sonra tezinizin erişim statüsünün değiştirilmesini talep etseniz ve kütüphane bu talebinizi yerine getirirse bile, teziniz arama motorlarının önbelleklerinde kalmaya devam edebilecektir)

- **Tezimin/Raporumuntarihine kadar erişime açılmasını ve fotokopi alınmasını (İç Kapak, Özet, İçindekiler ve Kaynakça hariç) istemiyorum.**

(Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir, kaynak gösterilmek şartıyla bir kısmı veya tamamının fotokopisi alınabilir)

- **Tezimin/Raporumun.....tarihine kadar erişime açılmasını istemiyorum ancak kaynak gösterilmek şartıyla bir kısmı veya tamamının fotokopisinin alınmasını onaylıyorum.**

- **Serbest Seçenek/Yazarın Seçimi**

17/08/2017

(İmza)

Öğrencinin Adı SOYADI

Tuğrul ADILOĞLU

TEŞEKKÜR

İlk piyano öğretmenim olan ve bu uzun yolculukta her zaman engin bilgi ve tecrübesinden yararlandığım babam Prof. Hacıbaba Adiloğlu'na, desteklerini hiç esirgemeyen sevgili aileme ve eğitim sürecim boyunca üzerimde emeği geçmiş olan Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı'ndaki bütün hocalarıma teşekkür ederim. Ayrıca bu çalışmamda gösterdiği sabır, güven ve harcadığı zamandan dolayı değerli hocam Yrd. Doç.İrem Bozkurt'a teşekkürü borç bilirim.

ÖZET

Adiloğlu, Tuğrul. "Sergei Rachmaninoff'un Op. 18 İkinci Piyano Konçertosu'nun İncelenmesi" *Yüksek Lisans Sanat Çalışması Raporu*, Ankara, 2017.

Bu çalışmada, Rus bestecilerin en önemli isimlerinden biri olan Sergei Rachmaninoff'un, kendi döneminden başlayarak günümüze kadar birçok konser piyanistinin repertuarında önemli bir yeri olan Op.18 İkinci Piyano Konçertosu'nun yazılma süreci incelenmiş, bölümleri tek tek analiz edilerek eserin derinlemesine anlaşılması ve yorumuna katkıda bulunabilecek bilgiler bir araya getirilmeye çalışılmıştır.

Sergei Rachmaninoff'un Op. 18 İkinci Piyano Konçertosu üzerinde yapılan bu çalışmanın bu eserle ilgilenen icracı, araştırmacı, öğretmen ve öğrenciler için teknik ve müzikal açıdan dikkat etmeleri gereken konuları ortaya koyarak, formunu ve armonik yapısını kavrama, bunların sonucunda eseri daha doğru yorumlama için bir referans olacağı düşünülmektedir. Araştırma kaynak tarama ve analiz yöntemlerinden oluşup betimsel bir çalışma olacaktır.

Anahtar Sözcükler

Rachmaninoff, Piyano, Konçerto, Romantik dönem, -----, -----, -----

ABSTRACT

Adiloğlu, Tuğrul. "An Analysis of Sergei Rachmaninoff's Op. 18 Second Piano Concerto", *Post Graduate Artwork Study Report*, Ankara, 2017

In this study, the creation and production process of Sergei Rachmaninoff's Op. 18 Second Piano Concerto has been analyzed and its parts have been examined one by one to achieve a clearer and deeper understanding of the piece. In addition, the information that could help its commentary has been gathered. The aforementioned concerto has been a part of the repertoires of several reputable pianists from the era it was finalised up until our current day.

This study on Sergei Rachmaninoff's Op 18. Second Piano Concerto is expected to align the important subjects related to the piece and serve as a reference for any performer, researcher, teacher and student who wants to further explore its form and harmonic structure, thus, interpret the piece correctly. The research will be scientific and consist of the methods of source scanning and analysis.

Keywords

Rachmaninoff, Piano, Concerto, The Romantic era

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY.....	i
BİLDİRİM.....	ii
TEŞEKKÜR	iii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT.....	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
TABLolar DİZİNİ.....	vii
RESİMLER DİZİNİ.....	vii
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	ix
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Amaç.....	1
1.2. Yöntem.....	2
2.BÖLÜM: BESTECİNİN YAŞAMI VE DÖNEMİN ARKA PLANI	3
2.1. 19. Yüzyılın Arka Planı.....	3
2.2. Sergei Vasilievich Rachmaninoff'un Yaşam Öyküsü.....	4
2.3. İkinci Piyano Konçertosunun Arka Planı.....	9
3 .BÖLÜM: Op.18 No.2 PİYANO KONÇERTOSU.....	13
3.1. Birinci Bölüm: Moderato.....	13
3.1.1.Sergi.....	13
3.1.2.Gelişme.....	17
3.1.3.Yeniden Sergi.....	19
3.1.4.Koda.....	20

3.2. İkinci Bölüm: Adagio Sostenuto	20
3.3. Üçüncü Bölüm: Allegro Scherzando	24
3.3.1.Sergi	24
3.3.2.Yeniden Sergi	27
3.3.3.Koda	28
SONUÇ	30
KAYNAKÇA	32

TABLolar DİZİNİ

Tablo 1: Rachmaninoff'un 5 Eserinin Orkestrasyonunun Karşılaştırılması	12
Tablo 2: İkinci Konçerto Bölümlerindeki Ortak Temalar.....	12

RESİMLER DİZİNİ

Resim 1: Sergei Vasilievich Rachmoninoff.....	4
Resim 2: Hocası Zverev.....	5
Resim 3: Bestecinin Elleri.....	6

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1.....	15
Şekil 2.....	15
Şekil 3.....	15
Şekil 4.....	16
Şekil 5.....	16
Şekil 6.....	17
Şekil 7.....	17
Şekil 8.....	18
Şekil 9.....	19
Şekil 10.....	19
Şekil 11.....	19
Şekil 12.....	20
Şekil 13.....	21
Şekil 14.....	21
Şekil 15.....	22
Şekil 16.....	22
Şekil 17.....	23
Şekil 18.....	23
Şekil 19.....	24
Şekil 20.....	25
Şekil 21.....	25
Şekil 22.....	26
Şekil 23.....	26

Şekil 24.....	27
Şekil 25.....	27
Şekil 26.....	27
Şekil 27.....	28
Şekil 28.....	28
Şekil 29.....	29

1. GİRİŞ

Geç Romantik dönemin en büyük isimlerinden biri olan Rus besteci Sergei Vasilievich Rachmaninoff, aynı zamanda piyano virtüözü ve orkestra şefidir. Tchaikovsky'nin ardılları arasında Anton Arenski, Sergei Taneyev gibi Rus romantizmini sürdüren besteciler arasında yer almaktadır.

Piyano için yazmış olduğu beş konçerto içerisinde do minör İkinci Piyano Konçertosu, en ünlü ve en sevilen bestelerindedir. Rachmaninoff bu konçertoyu 1900- 1901 yılları arasında bestelemiş ve ilk kez kuzeni Alexander Siloti yönetiminde Rusya'da seslendirmiştir. Eserini Dr. Nikolai Dahl adlı doktoruna ithaf etmiştir. Bu konçertoda kullanılan armonik yapı, teknik ve müzikal zenginlik oldukça fazladır.

Bu çalışmada Sergei Vasilievich Rachmaninoff'un hayatı, eserleri ve müzikal anlayışı değerlendirilerek, üç bölümden oluşan İkinci Piyano Konçertosu'nun bölümleri form ve armonik yapı açısından incelenecektir.

Ayrıca, bestecinin eserlerine yansıtılmış olduğu karakteri daha iyi anlayabilmek amacıyla gerek dönem gerekse bestecinin yaşamıyla ilgili genel bilgiler verilmektedir.

Araştırmanın amacı, Sergei Rachmaninoff'un Op. 18 İkinci Piyano Konçertosu'nun bölümleri tek tek analiz edilerek, eserin derinlemesine anlaşılması ve yorumuna katkıda bulunabilecek bilgilerin bir araya getirilmesidir.

1.1. AMAÇ

Sergei Rachmaninoff'un Op. 18 İkinci Piyano Konçertosu üzerinde yapılan bu çalışmanın bu eserle ilgilenen icracı, araştırmacı, öğretmen ve öğrenciler için teknik ve müzikal açıdan dikkat etmeleri gereken konular, dolayısıyla eseri daha iyi kavrama, armonik iskeleti anlama ve bunların sonucunda daha doğru yorumlama için önemli bir referans olacağı düşünülmektedir.

1.2. YÖNTEM

Araştırma kaynak tarama ve analiz yöntemlerinden oluşup betimsel bir çalışma olacaktır.

2. BÖLÜM : BESTECİNİN YAŞAMI ve DÖNEMİN ARKA PLANI

2.1.19. YÜZYILIN ARKA PLANI

“Müzik tarihinde 19.yy “Romantizm Çağı”dır. Romantizmin evrelerini genel çizgileriyle şöyle gösterebiliriz: Erken Romantizm (1800-1830), Orta dönem Romantizm (1830-1850), Geç Dönem Romantizm (1850-1890).” (Say, 2006, s.337)

Yeni sanatsal estetik, 18. yy'ın sonlarında klasikçiler tarafından savunulan düzen, form ve simetri düşüncelerinin yerini aldı. Romantikler doğal dünyaya önem verip, ortalama bir insanın hayatını idealleştirdiler, toplumsal sözleşmelere karşı isyan ettiler ve duygusallığın sanatta önemini vurguladılar. Müzikteki romantizmde ise, bir müzisyen veya besteci olarak geçimlerini sağlamak için yeni fırsatlar oluşturmak amacıyla büyük tiyatro ve salonları müzikal aktiviteler için temel mekânlar olarak kullandılar. Heilbrunn Timeline of Art History (t,y) Erişim: 28 Kasım 2016, www.metmuseum.org/toah

Romantik döneme damgasını vuran sanatsal ifadenin geliştirilmesi ve genişletilmesi orkestrada yansıtılır. Ancak bu büyümeyi sağlamak için teknolojik gelişmelerin önemli olduğunun akılda tutulması gerekir. Örneğin Yaylı Çalgılar daha yüksek tel gerginliğine dayanacak şekilde dizayn edilmiştir. The Orchestra:User's Manuel, (t.y), Erişim: 22 Kasım 2017 www.andrewhugill.com

17. ve 18. yüzyıllara kadar kilise müziğinin etkisinde bulunan Rus müziği 19. yüzyılın başlarında yerel halk müziği ve aynı zamanda doğu müziğinin etkisi altındadır. 18. Yüzyılın sonlarından itibaren başlayan siyasi değişiklikler, dünyayı olduğu gibi Rusya'yı da etkilemiş, Milliyetçilik 19. yüzyılın en geniş çaplı hareketi olmuştur. 1900'lerden itibaren Avrupa'daki Rusya, Bohemia, İskandinavya, Macaristan ve İngiltere gibi ülkeler kendi ulusal sanat müziklerini geliştirmişlerdir. Rusya'da bu hareket Michael Glinka (1804-57) ile başlamış ve “Rus müziğinin babası”, veya “Rus milliyetçilerin babası” olarak tanınmıştır. Bundan sonra “Rus Beşlileri” olarak tanınan Cesar Cui (1835-1918), Alexander Borodin (1833-87), Mily Balakiref (1837-1908), Modest Mussorgsky (1839-81) ve Nicolas Rimsky-Korsakof (1844-1908), yaklaşık 40 yıl sonra en iyi

çalışmalarını üreterek onu izlediler. Böylelikle, Rus bestecileri dünya klasik müziği tarihinde kalıcı yerlerini kazanmışlardır. Bazıları kompozisyon kurallarını alaşağı ederken diğerleri kurallara bağlı kalmışlardır.

Peter I.Tchaikovsky (1840-93) ise daha çok batıya yönelmiştir. Eserlerinde Rus karakteri görülmekle birlikte Avrupa müziği çerçevesine oturmuştur. Müziğinin melankolik tınısı minör tonları kullanımına yansımış “Beşli”nin ulusal enerjik tarzıyla tezat oluşturmuştur. Tchaikovsky’nin geleneği; ondan sonra gelen ve lirik tarzda beste yapan büyük Rus bestecilerinin en önemli isimlerinden biri olan piyano virtüözü Sergei Rachmaninoff tarafından devam ettirilmiştir. (Aktaran: Chung ,1988)

2.2. SERGEI VASILIEVICH RACHMANINOFF’UN YAŞAM ÖYKÜSÜ

Sergei Rachmaninoff, 1 Nisan 1873 yılında, Rusya’nın Novgorod ili, Oneg’de müzisyen bir ailede dünyaya geldi. (Resim 1.) Müzik yeteneği piyanist, besteci ve aynı zamanda Moskova Konservatuvarı’nda profesör olan kuzeni tarafından keşfedilen besteci piyano çalışmak üzere Moskova’ya gider ve orada Nikolay Zverev’den piyano dersleri almaya başlar ve hemen ardından da Moskova Konservatuvarı’na kayıt yaptırır. (Resim 1)

Resim 1. Sergei Vasilievich Rachmaninoff

Burada Arensky ile armoni, Taneyev ile kontrpuan ve daha sonra da Siloti ile piyano çalışmıştır. Bu dönemde Anton Rubinstein ve Tchaikovsky ile tanışmıştır. Tchaikovsky ve müziğine hayranlığı hayatını ve yaratıcı eserlerini yüksek düzeyde etkileyecektir. 19 yaşında Rus yazar Puşkin’in Çingeneler

şiiirinden uyarladığı tek perdelik “Aleko” operasıyla altın madalya kazanarak, hem besteci hem piyanist olarak konservatuardan mezun olmuştur.

Resim 2. Ortada Zverev olmak üzere soldan sağa :Scriabin, Chernayev, Pressman ayaktaKönemann, Maximov, Rachmaninoff, Samuelson.

Daha konservatuvar yıllarından itibaren bir virtüöz olarak tanımlanmıştı. Sadece olağan dışı ellere sahip olmanın dışında (birçok piyanistin hayal ettiği açık pozisyonlara rahatlıkla ulaşabilirdi. Sol elde; do, mi bemol, sol, do, sol, Sağ elde ise; ikinci parmak do'da, mi, sol, do, başparmak elin altından geçirilmek suretiyle bir oktav üstteki mi'ye olmak üzere) hem beste yapabiliyor, hem şeflik yapıyordu. Aynı zamanda fevkalade deşifre ve transpoze yapardı. Korkutucu bir hafızası vardı öyle ki; bir müziği dinlediği zaman ertesi gün aynen tekrar etmesinin yanı sıra aradan uzunca bir zaman geçmesinin ardından bile yine aynen tekrar edebilirdi. (Schonberg, 1997,s.522-523)

Resim 3. Besteci'nin Elleri

İlk ününü 1892'de ilk kez seslendirilen "Do diyez minör Prelüd" ile kazanmıştır. 1893 yılında Tchaikovsky'nin ölümünün ardından, "Trio élégiaque" ı bestelemiş ve Tchaikovsky'nin anısına adanmıştır. Ancak besteci, 1897 yılında, 24 yaşındayken ilk büyük eseri olan "Re Majör Birinci Senfoni"nin Alexander Glazunov şefliğinde ilk seslendirilişinin ardından senfoninin aşırı yenilikçi bulunarak sert eleştirilere maruz kalması nedeniyle üç sene süren bir bunalım geçirir ve besteciliğe ara verir. (Chung,1988 s.11) Bu bunalımdan psikolog Nikolay Dahl'ın sayesinde çıkarak sağlığına kavuşur. Bu arada kuzeni Natalia Satina ile evlenir. Bu evlilikten iki kız çocuğu dünyaya gelmiştir. Tedavisi ve mutlu evliliği eserlerine de yansiyarak İkinci Piyano Konçertosu'nu yazacak ve eseri psikologu Nikolay Dahl'a adayacaktır.

"The Miserly Knight" ve "Francesca da Rimini" operalarını bitirdiği dönem olan 1904 ve 1906 yılları arasında Bolşoy Balesi'nde orkestra şefliği yaparken devrim olur. Ertesi yıl kasım ayında Dresden'e gider ve burada üç önemli yapıtını oluşturur. Bunlar; 1907'de Mi minör İkinci Senfoni, 1909'da Ölüler Adası senfonik şiiri ve aynı yıl Re minör Üçüncü Piyano Konçertosu'dur. 1909 yılında Amerika'daki ilk konserini Josef Hofmann'a adadığı Re minör Üçüncü Piyano Konçertosu'nun ilk seslendirilişiyle yapar. Konçerto 28 Kasım 1909 yılında Walter Damrosch şefliğinde New York Senfoni Orkestrası tarafından

seslendirilir ve büyük bir başarı elde eder. Bunun üzerine Boston Senfoni Orkestrası'ndan şeflik önerisi almasına rağmen kabul etmeyerek Rusya'ya döner.

1917 Sovyet Devrimi'nden iki ay sonra Rachmaninoff; müziğinin burjuva müziği olarak aşağılanmasından rahatsız olarak, bu kez kendi isteğiyle ailesini de alarak önce Stockholm ve Copenhagen daha sonra ise ilerleyen zamanlarda yurttaşı olacağı Amerika'ya gider. Burada özgün eserler bestelemek yerine, eski yapıtlarını yeniden yazacak ve konser piyanisti olarak ün kazanacaktır. (Chung,s.12)

1931'de İkinci Sonat'ını gözden geçirir ve solo piyano için son eseri olan Corelli'nin Teması Üzerine Varyasyonları besteler.1934'de bestelediği Paganini'nin Bir Teması Üzerine Rapsodi'si onun İkinci Piyano Konçertosu'yla birlikte en çok çalınan eseri olmuştur. İlk kez 1934 yılında Baltimor'da Leopold Stokovsky şefliğindeki orkestra eşliğinde besteci tarafından seslendirilen eser, bestecinin ölümüne kadar birçok konserde seslendirilmiştir. Rachmaninoff böylelikle artık iyi beste yapamadığını öne süren müzik eleştirmenlerini de yanıtlamış oldu. 1935-36'da Üçüncü Senfonisini, 1940 yılında ise son çalışması olan Senfonik Dans'ı bestelemiş ve 1941 yılında Dördüncü Piyano Konçertosunu gözden geçirmiştir. 28 Mart 1943 yılında Rachmaninoff Beverly Hills'deki evinde kanserden ölmüştür.

Rachmaninoff'un eserleri oldukça melodik ve çoğunlukla, melankolik his uyandıran minör tonlardadır. Piyano eserleri teknik olarak Chopin-Liszt çizgisinde, zengin sonoritesi ve melodileriyle öne çıkar. (Gillespie,1965,s.276).

Ayrıca eserlerinde doğu melodilerini anımsatan melodi ve modları kullanmasının müzik araştırmacısı Asafyev tarafından, Rachmaninoff un büyük babasının Gagavuz olduğu ve bunun onun yaratıcılığına etki ettiği iddia edilmiştir. (H.Adiloğlu ile kişisel iletişim,16 Nisan 2017)

Müthiş bir piyano tekniğine sahiptir ve şefliğinde olduğu gibi çalışındaki ritmik kesinlik, karmaşık dokulardaki berraklık, rafine legato, fark edilir. (Sadie,1994,s.654)

Franz Liszt ve Niccolò Paganini'den sonra çağımızın en ünlü icracı-bestecisi olan Sergei Vasilievich Rachmaninoff, yüzyılın her alandaki büyük değişimine karşı çıkararak içindeki romantizmi eserlerinde yansıtmış ve Tchaikovsky ile somutlaşan romantizm geleneğini dile getiren son besteci olmuştur.

Rachmaninoff piyanist olarak yüzlerce kayıt yapmış ve Amerika'da 1918 ve 1943 yılları arasında bini aşkın konser vermiştir. Konser performansı efsanevi boyuttadır ve dışavurumcu ve benzersiz gücüyle virtüöz-piyanist olarak büyük ölçüde saygı görmüştür. Fevkalade akorları ve derin romantik melodik çizgisi bestelerinin karakteristiğini oluşturur. Kendi müziğinin yanında, Beethoven, Chopin, Liszt ve Tchaikovsky'nin eserlerini de seslendirmiştir.

Bestecinin Beverly Hills'deki evinde iki adet Steinway piyanosu bulunmakta ve burada Vladimir Horowitz ile de çalmıştır. Yardımseverliğiyle de tanınan besteci, motor endüstrisinden, edebiyata kadar pek çok konuda örneğin ünlü Rus yazar Nabokov ve ailesinin Paris'ten New York'a yerleşmesi gibi yardımlarda bulunmuştur. Besteci, ölümünden ancak birkaç gün önce 1943 yılında ABD vatandaşı olabirmiştir. Son resitalinde Şubat 1943'te Rachmaninoff Chopin'in "Cenaze Marşı" olarak bilinen 2 no.lu piyano sonatını seslendirmiştir. IMDB,Sergei Rachmaninoff Biography,(t.y) Erişim: 22,Kasım,2016, www.imdb.com/name/nm0006245/bio

O yalnızca döneminin değil, aynı zamanda günümüzün de muhteşem piyanistlerindendir. Eşsiz tekniği ve anormal büyüklükteki elleriyle eserlerindeki romantizmi ve gücü sergileyebilmektedir.

2.3. İKİNCİ PİYANO KONÇERTOSU'NUN ARKA PLANI

Rachmaninoff piyano ve orkestra için aşağıda belirtilen beş eser yazmıştır.

Konçerto No. 1 , Fa Diyez minör, op. 1 1890-1891 (1917 yılında gözden geçirilmiştir.)

Konçerto No. 2, Do minör, op. 18 1900-1901

Konçerto No. 3 Re minör, op. 30 1909

Konçerto No. 4 Sol minör, op. 40 1926 (1941 yılında gözden geçirilmiştir.)

Paganini'nin bir teması üzerine Rapsodi, op.43 1934

Rachmaninoff'un piyano ve orkestra için yazılmış beş çalışması içinde en ünlü olanı İkinci Piyano Konçerto'sudur. Bu konçertoda kadercilik ve karamsarlığa dayanan, tutkulu bir melankoli ve Rus renkleri içeren parlak solo partisinin orkestranın güçlü ve dolgun tınısı karşısında iyice belirginleştiği görülür. Rusya'nın uçsuz bucaksız topraklarını, güzel doğasını yansıtan temalarında aynı zamanda Rachmaninoff 'un vatan sevgisi ve özlemi hissedilir. N.Medtner şöyle der "ilk zil vuruşuyla birlikte Rus figürünü en üst seviyede hissedersiniz" (Aktaran: Chung ,1988)

1900-1901 yılında bestelenen İkinci Konçerto, Rachmaninoff'un hayatında çok önemli bir yer tutar. Filarmoni Topluluğunun sekreteri Francesco Berger, Rachmaninoff'u 1899 yılında Londra'da bir konser vermesi için davet etmiştir. Besteci ve Berger bu konserde Birinci Konçertosu üzerinde görüştükleri sırada, Rachmaninoff çok daha iyi yeni bir konçerto bestelemek üzere söz vermiştir. (Bertensson ve Leyda 1956,s.87) Ancak bu çalışmayı şiddetli bir depresyon yaşamaması nedeniyle o yıl süresinde besteleyememiştir. Besteci, aynı zamanda amatör bir müzisyen olan psikolog Dr. Dahl'ın hastası olmuştur. Bestecinin

tedavisinde tıbbi hipnoz kullanmıştır. “Konçertonu yazmaya başlayacaksın... Büyük bir ustalıkla çalışacaksın... Bu konçerto mükemmel kalitede olacak...” Bu hipnoz, bestecinin yeniden yazabilmesinde oldukça başarı sağlamış ve Dr. Dahl’a adanmış İkinci Piyano Konçertosu, bu tedaviden sonra ilk bestesi olmuştur. (Aktaran:Chung s.15) Rachmaninoff; Moskova’daki büyük başarının bir parçası olarak herkesin bunun Dr. Dahl ile nasıl bir bağlantısı olduğunu merak etmeye başlayacağını ancak gerçeğin yalnızca Dr. Dahl, Satin’ler (kuzeninin ailesi) ve kendisi tarafından bilineceğini söylemiştir. (Riesemann,1934,s.113)

Rachmaninoff İkinci Piyano Konçertosunun ikinci ve üçüncü bölümlerini 1900 yılının sonbaharında bestelemiştir. Bu iki bölüm, birinci bölüm olmadan, Moskova Asalet Salonunda, 2 Aralık 1900 yılında, Kadınlar Yardım Komitesi yararına, Prenses Lieven ve Varvara Satina tarafından düzenlenen konserde ilk kez çalınmıştır. Solist Rachmaninoff, şef ise bestecinin kuzeni, öğretmeni ve aynı zamanda da piyanist olan Siloti idi. Bu konser çok başarılı geçmiştir. Russkaya Muzykalnaya gazetesi’nde Lipayev şöyle yazmıştır.

“Siloti, Chaliapin, Rachmaninoff, halkın ilgisizliğinden şikayet edemez. Ben Rubinstein’in tarihi konserleri hariç, uzun zamandır bir konserde, böyle bir seyirci kitlesi görmedim. Ve Asalet Salonunun duvarları uzun süredir bu geceki gibi coşkulu bir alkış fırtınası ile yankılanmamıştı. Rachmaninoff piyanist ve besteci olarak ortaya çıktı. Son derece ilginç olan ise bitmemiş İkinci Piyano Konçertosunun iki bölümüydü. Bu çalışma oldukça şiirsel, güzel, sıcak ve zengin bir orkestrasyon, sağlıklı ve kaygısız bir yaratıcı gücü barındırıyor. Rachmaninoff’un yeteneği iyice belirgin hale gelmiştir.” (Bertensson ve Leyda,1956, S.94-95)

Bu konçerto 21 Nisan 1901’de tamamlanmıştır. İkinci ve üçüncü bölümlerin başarılı performansından dolayı tatmin olmuş olsa da hala kendine güveninden yoksundur.

27 Ekim 1901’de Siloti’nin şefliğinde Moskova Filarmoni Derneğinin bir konserinde üç bölümünün tamamı Rachmaninoff tarafından çalınan konçerto, dikkat çekici bir başarı elde etmiştir. Yaklaşık altı ay geçtikten sonra sonunda kendi yeteneklerine ve çalışmasının kalitesine kendi de inanabilmiştir.

Rachmaninoff 1904 yılında İkinci Piyano Konçertosu'yla Glinka Ödülünü kazanmıştır. Eserin orkestra partisi ve bestecinin kendi yaptığı iki piyano için aranjmanı Ekim 1901'de Gutheil tarafından basılmıştır. (Bertensson ve Leyda,1956, s.410)

İkinci Piyano Konçertosu; Moskova'daki prömiyerinden sonra 18 Kasım 1905'de Amerika New York'ta Modest Altschuler yönetiminde Rusya Senfoni Topluluğu ile piyanist Raoul Pugno tarafından çalınmıştır. Henri Deering ise 1926 Şubat ayında Alfred Hertz yönetimindeki San Fransisco Senfoni Orkestrası ile çalan ilk piyanist olmuştur. Symphony Magazine, League of American Orchestra, (ty) Erişim : 22,Kasım, 2016, ([www. symphony.org](http://www.symphony.org))

Rachmaninoff'un piyano ve orkestra için beş çalışmasının orkestrasyonu her bir eser için ortak enstrümanların yanında bazı ek enstrümanlar da içerir. Ortak enstrümanlar, iki flüt, iki obua, iki klarnet, iki fagot, iki trompet, dört korno, 3 trombon, bir timpani, vurmali ve telli enstrümanlardır. Ekstra enstrümanlar ise pikolo, İngiliz kornosu, tuba ve arptir. Bunlar her eser için tablo 1'de gösterilmiştir.

İkinci Piyano Konçertosunun orkestrasyonu, yukarıda bahsedilen ortak enstrümanları ve tubayı kapsamaktadır. Rachmaninoff kornoları, flütleri ve klarnetleri bu çalışmada solo enstrüman olarak kullanmıştır. Flüt ve klarnetler, özellikle ikinci bölümün melodik tınılarında etkin bir şekilde kullanılmıştır. Besteci aynı zamanda zili de etkin bir biçimde kullanmıştır.

Tablo 1

Rachmaninoff'un 5 Eserinin Orkestrasyonunun Karşılaştırılması

Ortak Enstrümanlar
2 Flüt, 2 Obua, 2 Klarinet, 2 Fagot, 2 Trompet, 4 Korno, 3 Trombon, timpani, vürcmal ve yaylı sazlar.

Ekstra Enstrümanlar					
Eser Adı	Opus	Pikolo	İngiliz Kornosu	Tuba	Arp
Konçerto No. 1	1	-	-	-	-
Konçerto No. 2	18	-	-	1	-
Konçerto No. 3	30	-	-	1	-
Konçerto No. 4	40	1	1	1	-
Rapsodi	43	1	1	1	1

(Chung,1988, s.23)

Tablo 2

İkinci Konçerto Bölümlerindeki Ortak Temalar

SECOND MOVEMENT

FINALE

FIRST MOVEMENT

Ex. 4

(Layton, 199,s.199)

3 .BÖLÜM: Op.18 No.2 PİYANO KONÇERTOSU

İkinci Piyano Konçertosu, üç bölümden oluşur. Moderato, Adagio sostenuto ve Allegro scherzando.

Rachmaninoff birçok eserinde olduğu gibi bu konçertoda da, müzikal samimiyeti ve duygusallığı görkemli bir şekilde birleştirmiştir. Dev boyutta müzikal ifadeler dengelenerek Rusya'nın soğuk havasını ve zengin doğasını hissettiren romantik, özlem dolu melankolik cümlelere sürüklenir. Girişteki akorlarla adeta ülkesinin uçsuz bucaksız büyüklüğünü ve daha sonra gelen temayla vatan aşkını ve özlemini anlatır.

“Piyano edebiyatının incilerinden olan bu lirik dramatik içerikli eser, virtüozitesi, orkestrasyon mükemmelliği, tematik malzemenin gelişiminde senfonik prensiplerin kullanılmasıyla seçkinleşir”. ((Mehtiyeva, 2008,s.243)

3.1. BİRİNCİ BÖLÜM: MODERATO

İlk bölüm sonat allegro formundadır. Sergi, Gelişme, Yeniden Sergi ve Koda. Bu bölümün Sergi ve Yeniden Sergi kısımlarının başlangıç temaları do minördür. Sergi' nin ikinci teması, genellikle görüldüğü üzere eksen ton do minör olduğu için ilgili tonu olan Mi bemol majördür. Ancak Yeniden Serginin ikinci teması normal süreci takip etmez. Genellikle olması beklenen do minör yerine La bemol majördür. Nitekim Sergi kısmındaki ikinci tema, eksen tonundan üçlü yukarıdadır (Mi bemol majör). Yeniden Serginin ikinci teması ise eksen tonundan üçlü aşağıdadır (La bemol majör). Böylelikle eksen ton ile simetrik bir ilişki kurulmuş olduğu görülür. (Chung,1988, s.24)

3.1.1. Sergi:

Konçertonun girişi Beethoven'in Dördüncü Piyano Konçertosu gibi, solo piyano ile başlar. 10 ölçü içeren bu kısımda, pp'den (pianissimo) ff' ye (fortissimo) doğru aşamalı olarak creşcendo yapan akorlar duyulur. 9. Ölçüdeki do minör tonuna erişinceye kadar fa pedal sesi (IV) üzerine kurulmuş akorların

hareketiyle başlar. 8. ve 9. ölçülerdeki 4 nota, üç bölümün de ana motifidir. (Şekil 1) Piyanonun solo olarak çaldığı bu girişte crescendo ile büyüyen sekiz akorun o görkemli hissi verebilmek için kesintisiz çalınması önerilir. Sol eldeki akorların her biri çok geniş aralıklarda olması nedeniyle küçük bir el atlamadan notalara zorlukla ulaşabilir. Makul bir öneri, bazı notaların atlanması veya akorların kırılarak çalınması olabilir. (Chung,1988, s. 26)

С. РАХМАНИНОВ, Op 18
(1873-1943)

Переложение для 2-х фортепиано

I

Moderato (♩=66)

Piano I
(Фортепиано)

pp poco a poco cresc.

Moderato (♩=66)

Piano II
(Оркестр)

rit.

Şekil 1.

Bu girişten sonra piyano arpejlerle orkestraya eşlik eder. Orkestra, keman, viyola ve klarinet ile Tema I' i sunar. (Şekil 2)

Şekil 2.

Tema I ("a" ve "b" olarak) iki alt temaya sahiptir, a teması çift periyodludur. Kemanlar, viyolonseller ve viyolalar, no.2 de "b" temasını çalar, piyano ise hala arpejler şeklinde orkestraya eşlik etmektedir. Piyano, no.3 de "b" temasıyla girer.

Birinci köprü ile Tema II'ye ulaşılır. Tema II, do minörün ilgili tonu olan Mi bemol majör tonundadır. Bu tema, bir şarkıyı andıran güzel melodisiyle Rachmaninoff'un karakteristik özelliğini yansıtır. (Şekil 3)

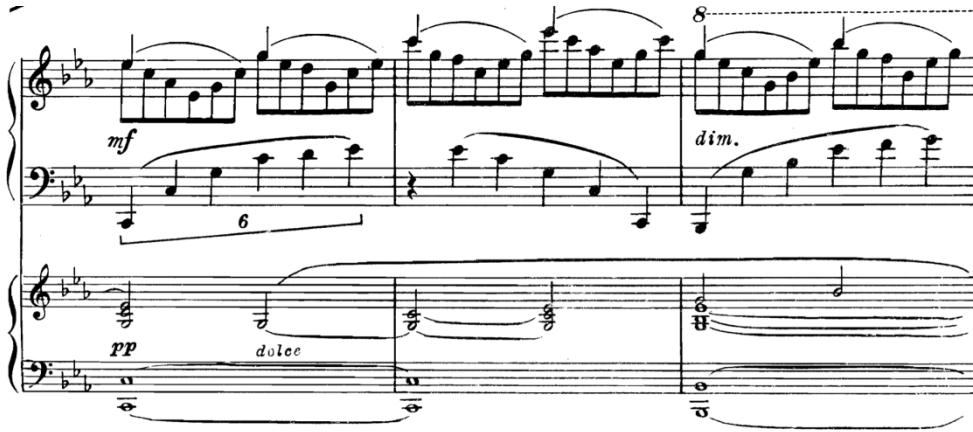
Şekil 3.

Tema II, no.5 in 11.-18. ölçüleri arasında bir çeşitleme gösterir. (Şekil 4) Çeşitlemenin melodisi, oktavlardadır. Sağ elde oktavlarla beraber iç sesler zenginlik katar. 19.ölçüde itibaren kanonik bir yapı görülür, piyanonun başlattığı kanon obua ve klarinet tarafından tekrar edilirken (no.6) piyano tekrar, bu sefer dörtlü yukarıdan girerek kanona devam eder. (Şekil 5)

Şekil 4.

Şekil 5.

İkinci köprü (Şekil 6) birinci kemanlar, klarinet ve piyanonun çaldığı kırık akorlardan oluşan sağ eldeki çıkıcı hareketle oluşur. Sergi, pianissimo nüansında ve arpej formundaki 16'lık notalarla biter. “Un poco piu mosso” kısmı Mi bemol majörle başlar ancak do minör tonuna modülasyon yapar.

Şekil 6.

3.1.2 Gelişme:

Gelişme beş kısma bölünebilir. Cümle yapısı başta 8+8'dir ve sonra üçüncü bölümden itibaren 4+4 haline gelir. Gelişmenin materyali Tema I ve Tema II'den türetilmiştir. (Şekil 7)

Şekil 7.

Birinci kısım, ana motif ve Tema I'in fragmanlarını (parçalarını) içerir, do minörle başlar. İkinci kısım ise sol minörle açılır ve Si bemol majör ve si bemol minöre dönüşür. Bu kısmın malzemesi de Tema I e dayanır. Piyano partisinde sağ el

ana motifi çalar ve cümle yapısı yapısal ifadesi 8+8'dir. Üçüncü kısım no.8 17.ölçüde, Piu vivo olarak başlar.

Dördüncü kısım, hem Tema I'den, hem Tema II'den öğeleri kapsar. (no 9) Tema I'in ögesi ("b" cümlesi) flüt ve obua partilerinde belirir. Temanın II'nin öğeleri klarnet, korno ve viyolalar tarafından duyurulur.

Beşinci kısımda, çoğunlukla, Si bemol majör, sol minör ve do minör tonlarını görürüz. Klarinetler ve birinci kemanlar Tema II'den türetilmiş melodik cümleyi çalar. Bu kısımdaki masif akorların büyük bir güçle çalınması gerekmektedir. Bu güç, parmaklarla değil omuzlardan ön kola transfer edilerek sağlanmalıdır. Bileğin aşağı doğru hareketi daha geniş sesi sağlamada, bileğin yukarı doğru hareketi ise küçük ve yumuşak ses için uygun olacaktır. Bu bileğin aşağı doğru hareketi, elin kasılmasını önler, rahatlatır. (Chung,1988,s.34) (Şekil 8)

The image shows a musical score for two systems. The first system is marked 'acceler.' and 'f marcato'. It consists of two staves. The second system is marked 'cresc.' and also consists of two staves. The score includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings.

Şekil 8.

Gelişmede tempo birkaç kez değişmektedir. En başta "Moto precedente", daha sonra "Piu vivo (-76), tekrar "piu vivo (-80) ve sonda "allegro" (-96).

Yeniden Sergi Üçüncü Köprüden sonra başlar (Şekil 9) Burada piyano do minör tonunda ve üçleme (triole) ritmindeki akorlardan oluşan pasajlarını çalarken orkestra ana motifi çalar.

Şekil 9. The image shows two systems of musical notation. The top system consists of a piano part (left) and a string part (right). The piano part starts with a treble clef, a key signature of two flats, and a 3/4 time signature. It begins with a forte (f) dynamic, followed by a piano (p) dynamic and a triplet of eighth notes. The string part starts with a treble clef, a key signature of two flats, and a 3/4 time signature. It features a series of chords and melodic lines. The bottom system also consists of a piano part (left) and a string part (right). The piano part starts with a treble clef, a key signature of two flats, and a 3/4 time signature. It begins with a mezzo-forte (mf) dynamic and a marcato (marc.) marking. The string part starts with a bass clef, a key signature of two flats, and a 3/4 time signature. It features a series of chords and melodic lines. Both systems include dynamic markings such as 'a tempo', 'f', 'p', 'cresc.', and 'marc.'.

Şekil 9.

3.1.3. Yeniden Sergi:

Yeniden Sergi, Tema I, (a ve b temaları), Dördüncü Köprü, Tema II ve Beşinci Köprü den oluşur. a teması yaylı çalgılarda duyulur ve piyano partisi ana motifi taşıyan yekpare (massive) akorlarla eşlik eder. Temanın l'in b teması ise no.11'te piyano partisinde görülür. Tema I, eksen ton olan do minör tonundadır. (Şekil 10)

Şekil 10. The image shows a musical score for 'Meno mosso (♩=76)'. It consists of a piano part (left) and a string part (right). The piano part starts with a treble clef, a key signature of two flats, and a 3/4 time signature. It features a series of chords and melodic lines. The string part starts with a bass clef, a key signature of two flats, and a 3/4 time signature. It features a series of chords and melodic lines. The tempo is marked as 'Meno mosso' with a quarter note equal to 76 beats per minute.

Şekil 10.

Tema II, no.13'de (Moderato) eksen tonun üçlü aşağısı olan La bemol majör ile sunulur. Tema, yaylılarda tremolo olarak, klarnetler ve fagotların eşliğinde solo korno tarafından çalınır. (Şekil 11)

Şekil 11. The image shows a musical score for 'Moderato (♩=69)'. It consists of a piano part (left) and a string part (right). The piano part starts with a treble clef, a key signature of two flats, and a 3/4 time signature. It features a series of chords and melodic lines. The string part starts with a bass clef, a key signature of two flats, and a 3/4 time signature. It features a series of chords and melodic lines. The tempo is marked as 'Moderato' with a quarter note equal to 69 beats per minute. The piano part includes a 'pp' (pianissimo) dynamic marking and a 'dim.' (diminuendo) marking.

Şekil 11.

No.14'den itibaren piyano ve tahta üflemeliler,Tema II'nin ana motifini sunar. Burada tonalite do minördür. Anderson'un "interlude" olarak betimlediği ve bir rapsodi (karakterine) sahip bu kısım Beşinci Köprüye önderlik eder. (Bertensson ve Leyda,1956,s.)

Kadans, solo olarak solistin teknik hünerini ve virtüözitesini sergileyebilmesine imkân tanımak amacıyla yazılan, genellikle konçertoların birinci bölümünde görülen kısımlardır. Genellikle yeniden Serginin sonlarına doğru, bazen de diğer bölümlerinde görülür. Bu konçertoda bu bölümde ise kadans yoktur.

3.1.4. Koda:

Koda, do minör tonunda, pianissimo nüansında no.16'dan itibaren yumuşakça başlar. (Şekil 12) Piyano, orkestranın hafif staccato akorları eşliğinde belli belirsiz artan bir tempoyla onaltılıklardan oluşan pasajlarını çalar. Bitişin etkisini vurgulamak üzere üçlemelerden oluşan akorların piano nüansından başlayan crescendosuyla fortissimo seviyesinde sona erer.

Şekil 12.

3.2. İKİNCİ BÖLÜM: ADAGIO SOSTENUTO

İkinci bölüm nocturne formunda ve karakterindedir. Bu temanın melodisinde Rachmaninoff'da tipik olarak görülen miskinlik ve uykulu hal fark edilir. (Aktaran: Chung,1988,s.37) Bir kodayı da içeren üç bölmeli Lied (ABA) formundadır.

Orkestra tarafından do minör tonunda sunulan giriş bir modülasyonla Mi majöre geçer. 5.ölçüde piyano şiirsel arpejlerle temayı belirlerken yaylılardaki yavaş akorlar do minörden Mi majöre geçirir. Bu hüznün izi, melodik zenginlik ve romans hissiyle dengelenmesi yüzünden bastırılmıştır.

No.17'de Flüt, piyanonun eşliğinde birinci ölçüdeki ana temanın birinci cümlesini çalar. (Şekil 13)

Şekil 13.

Beşinci ölçüde ana temanın ikinci cümlesini çalarak klarnet girer. (Şekil 14)

Şekil 14.

Piyano ve orkestra arasındaki roller tersine dönmüştür. No.18'de orkestra arpejler şeklinde eşlik ederken piyano ana temayı çalar. Üçleme ritmindeki arpej pasajlarını çalarken dikkatli davranmak gerekir. Melodik çizgiyi öne çıkarırken üçleme ritmini (triole) korumak oldukça zordur. (Şekil 15) Eğer icracı melodiye takılırsa, ritm bozulabilir ya da tam tersi olabilir.

Şekil 15.

Birinci Köprü, no.19 da başlar. Bu köprü ana temanın birinci cümlesini taşıırken, piyano ve orkestra rolleri tekrar değişir. Orkestra ana temayı çalarken piyano eşlik eder. Piyanonun çaldığı üçleme arpejlerden oluşan pasaj, Mi majörün çeken derecesi (V) olan Si majördedir.

B bölmesi Gelişme fa diyez minör tonundadır.

Gelişme üç kısma ayrılabilir. Birinci kısım, 9. ölçüden no.19'a kadardır. İkinci kısım no.21. birinci ölçüsünde başlar. İkinci kısım, birinci kısmın esas olarak bir tekrarı olmasına rağmen bu ikisi arasında küçük farklar bulunmaktadır. Orkestra partisi hafifçe değişir ve piyano partisinin ritmi no.21'in 9. ölçüsünde üçlemelerden onaltılıklara dönüşür. Üçüncü kısım no.22'nin 7. ölçüsünden itibaren başlar. Piu animato. Sol majörden Mi majöre daha sonra La majör ve fa diyez minöre geçer. (Şekil 16)

Piu animato

Piano I

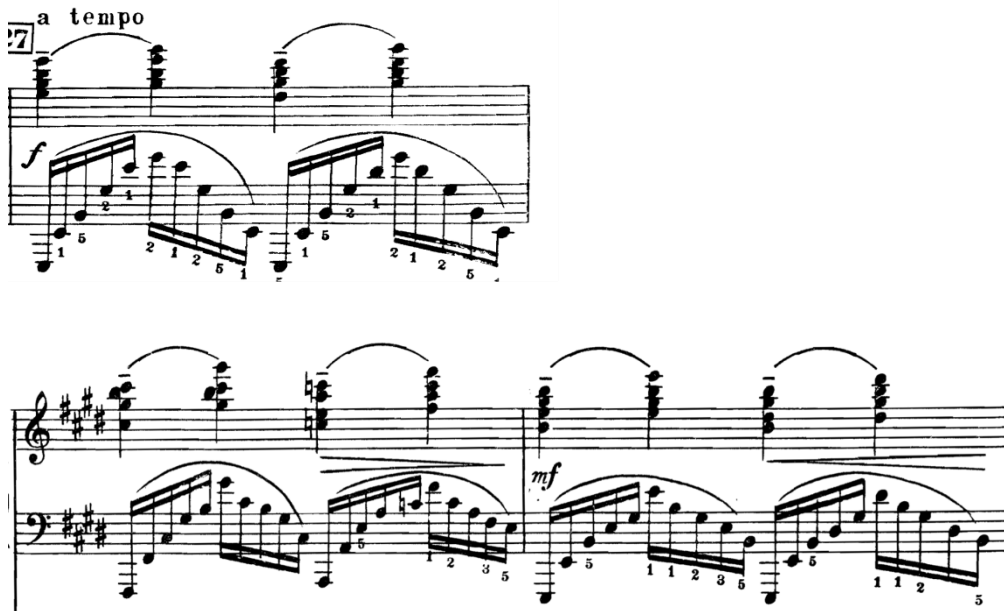
Şekil 16.

İkinci Köprü kadans tan hemen önce no.23'de ortaya çıkar. Bu kısım gamlar, arpejler, kromatikler ve trillerden oluşur. Bütün bu öğeleri çalmak özellikle de tempo hızlanırken teknik olarak zordur. No.25. birinci ölçüsünde başlayan kısa kadansa gelmeden önce bir forte- sforzando akorla dramatik bir sonuca ulaşılır. (Şekil 17) Kadansda Rachmaninoff bölümün temalarından yararlanmak yerine yeni öğeler kullanmıştır.

Şekil 17.

Koda no 27'de piyano partisinde sağ elde inisi akorlar, sol elde ise arpej pasajlarıyla Mi majör olarak başlar. (Şekil 18) Aynı zamanda flüt ve klarnetler üçleme ritminde staccato akorlar ve yaylılar ise uzun soluklu cümleler çalar. Bu bölüm, piyanonun yansıttığı sakin bir havada müthiş bir güzellikte biter.

Şekil 18.

3.3. ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: ALLEGRO SCHERZANDO

Üçüncü Bölüm oynak ve canlı bir karakterdedir.

Coolidge tarafından Genişletilmiş Sonatina “Enlarged Sonatina Form” olarak anılır. (Aktaran: Chung,1988, s.46) Bazı kaynaklarda Rondo olarak gösterilse de belirgin bir C temasının olmaması yüzünden kanımızca Sonatina Allegro formunda daha yakındır. I ve II temaların tekrarlarıyla gelen bir Sergi kısmından sonra bir ara müzik gelir ve daha sonra Yeniden Sergi başlar. Sergi'deki Tema I Yeniden Sergi'de aynı şekilde gelmez, geliştirilerek figürasyonlar eklenmiş olarak ortaya çıkar (Chung,1988, s.46)

3.3.1. Sergi:

Üçüncü bölümün sergisi orkestranın birinci temadaki ritmin ipucunu vermesiyle başlar. İkinci bölümün tonalitesi olan Mi majörde -final için do minöre dönüşmeden- önce başlar.

Kadans, genellikle bölümün sonlarına doğru görünürken burada 21. ölçüde do minör tonunun ortaya çıkmasıyla başlar. (Şekil 19)

The image shows two systems of musical notation. The first system is a single staff with a treble clef, marked "quasi gliss.". It contains a melodic line with a long slur and a fermata over the final measure. The second system is a grand staff (treble and bass clefs) marked "Piano I" and "ff". It shows a piano introduction with a similar melodic line and a fermata. The key signature changes from one flat to two flats (Mi majör to do minör) at the start of the second system.

Şekil 19.

Bu kadans tekrar, Yeniden Sergi'deki "Maestoso" kısmından önce görülür, ancak bu sefer Do majörde yazılmıştır.

Tema I, no.28 1.ölçüde solo piyanoyla başlar. (Şekil 20) Bu temanın karakteri oldukça hafiftir. Culshaw "Bu bir dans tarzındadır ve Rachmaninoff bu eserinde daha aydınlık duygularını ifade eder" der. (Aktaran:Chung,1988,s.49)

Şekil 20.

Birinci temanın yorumlanmasında olası zorluk, ışığı açığa çıkarmak, canlı dans ritimlerini belirtmek ve uygun tempoyu korumaktır.

Birinci Köprü no.30 16.ölçüde Si bemol majörle başlar. (Şekil 21) Aynı tonalite, köprüyü takip eden Tema II'de de kullanılmıştır ve birinci Köprü'nün öğeleri Tema I'in öğelerine dayanmaktadır.

Şekil 21.

Tema II, eksen tonunun ikili aşağısındaki Si bemol majördür. Yeniden Sergi'deki Tema II ise, eksen tonunun ikili yukarısındaki Re bemol Majördedir. Uzunca olan Tema II, önce obua ve viyolalar tarafından çalınır. Ardından piyano girer ve melodiyi tekrar eder. (Şekil 22)

Şekil 22.

Bu tanınmış melodinin Rachmaninoff'un özgün melodisi olmadığı iddia edilir. Seroff şöyle yazmıştır:

1900 yılında İtalya'dan Rusya'ya dönüşünde Sergei, İkinci Piyano Konçertosunun son iki bölümünü yazmıştır. Tesadüfen hem Rachmaninoff hem Morozov'u tanıyan Sabaneyeff, bana, son bölümdeki ikinci temanın Nikita Morozov'dan alındığını söyledi. Sergei, bu melodiyi Morozov'un bestelediğini duydu ve şöyle söyledi. "Oh, bu melodiyi bestelemeliyim." Arkadaşını ilahlaştırmış olan Morozov, sakince; "İyi, neden almıyorsun o zaman?" dedi. (Aktaran: Chung, 1988, s.51)

Tema II aldatıcı bir altçeken akoru (IV) ile biterken bunu kapanış teması, no.32 1.ölçüde Mi bemol majör tonunda izler. (Şekil 23) Piyano üçlemelerle temayı çalarken orkestra da pianissimo düzeyinde hafif akorlar çalar.

Şekil 23.

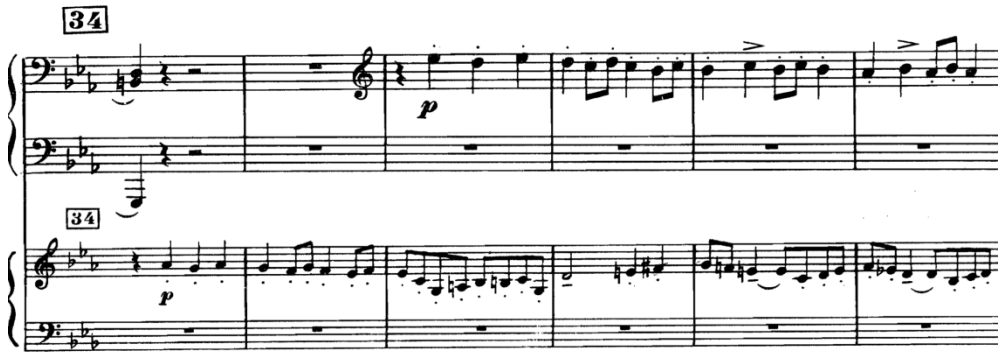
İkinci Köprü'nün sekiz ölçüsünden sonra, Tema I eksen tonu olan do minöre döner. (Şekil 24) Bu kısım Yeniden Sergiye ulaşmak üzere kısa bir ara müzik olarak değerlendirilebilir. Tempo, "allegro scherzando"dan "piu mosso" ve "presto"ya doğru hızlanır.

Şekil 24.

3.3.2. Yeniden Sergi:

“Presto” kısmı Tema I’in a temasına cümlesine dayanır ve piyano ve orkestra arasında bir diyalogdur. Fugato yapısındaki bu diyalogda çok kesin ve sağlam bir ritmik çalış gerekmektedir. (Şekil 25)

Şekil 25.

Üçüncü Köprüden sonra Yeniden Sergi'nin Tema II'si, Re bemol majörde, flüt ve birinci kemanlarla sunulur. (Şekil 26) Kapanış teması önce, üçlemelerden oluşan piyano pasajları ve orkestra akorlarına karşılık veren hafif zil vuruşları ile biter.

Şekil 26.

3.3.3. Koda:

Koda, no.38. birinci ölçüde eksen ton ile başlar. Kodanın ana materyali, Temanın I in küçültülerek parçalanmasıyla oluşur. Bu kısımda, Rachmaninoff'a özgü karakteristik masif (tek parça) akorları, arpejleri ve kırık akorları görürüz. (Şekil 27)

The image shows two musical staves. The first staff is labeled 'ando (Moto primo, d = ♩, ♩ = 116)' and features a piano (p) dynamic. It contains a series of chords and arpeggios. The second staff is labeled 'Piano II' and also features a piano (p) dynamic. It contains a series of chords and arpeggios, including a 'quasi glissando' section.

Şekil 27

Kadans, orkestranın tutti olarak çaldığı dört ölçüden sonra tekrar ortaya çıkar. (Şekil 28)

The image shows two musical staves. The first staff is labeled 'Presto (d = 132)' and features a fortissimo (ff) dynamic. It contains a series of chords and arpeggios. The second staff is labeled 'quasi glissando' and features a fortissimo (ff) dynamic. It contains a series of chords and arpeggios, including a 'quasi glissando' section.

Şekil 28.

Kadansın bitiminde Tema II, orkestra tarafından Do majör tonunda bir kez daha çalınır. Piyano Tema I'in materyalini çalarken eşlik rolünü üstlenir ve konçerto Do majörde, kuvvetli akorlarla tamamlanır. (Şekil 29)

The image displays a musical score for a piano and orchestra. It is divided into two systems. The top system is marked 'Maestoso (♩ = 60)' and 'fff'. The bottom system is also marked 'Maestoso (♩ = 60)' and 'ff'. The score consists of two staves for the piano and two staves for the orchestra. The piano part features a series of chords and arpeggiated figures, while the orchestra part provides a harmonic accompaniment with sustained chords and moving lines. The key signature is one flat (B-flat major), and the time signature is 4/4.

Şekil 29

SONUÇ

Rusya'da, harika bestelerin yazıldığı dönem, 19. yy'ın başlarında Glinka ile başlar. 19. yy'ın sonlarında, iki kuvvetli akım, kökten yenilikçilik ve geleneksel muhafazarlık bir arada bulunmaktadır. Romantik geleneğin son temsilcisi Rachmaninoff'dur. Müziğinde ulusal figürler taşımasına rağmen Rachmaninoff, (Avrupa romantik geleneğinin temsilcisi) Tchaikovsky'nin geleneğini devam ettirmiştir. Rachmaninoff'un müziği, gösterişli melodiler, esnek ritimler, güçlü ses ve zengin orkestrasyonu içerir. Tchaikovsky'nin müziği gibi, Rachmaninoff'un eserleri de oldukça melodik ve çoğunlukla minör tonalitede ve melankolik karakterdedir. Ancak piyano eserleri, teknik anlamda Liszt kadar parlak ve zorluklarla doludur.

Rachmaninoff'un piyano eserleri arasında belki de en ünlüsü ve en sevileni 1900-1901 yılları arasında bestelenen do minör İkinci Piyano Konçertosudur. Konçerto, üç bölümden oluşur. Moderato, Adagio sostenuto ve Allegro scherzando. Üç bölümün tonal şeması sırasıyla do minör, Mi majör ve do minör'dür. Bu eser, şiirsel melankolik melodiler, zengin bir orkestrasyonu içerir ve Rus renkleriyle dokunmuş varyasyonlar ve güçle harmanlanmıştır. Aynı zamanda piyano ve orkestra arasında özenli bir ritmik koordinasyon gerektiren bir şekilde dengelenmiştir.

Konçertonun süresi yaklaşık 35 dakikadır. Birinci bölümün başlarında bulunan arpejler ezber hatasına neden olabilmektedir. Bu bölümün armonik analizinden sonra, ezber problemleri çözülebilir. Bu yöntem ikinci bölümün ezberi için de geçerlidir.

Konçerto, her biri yorumcunun karşılaştığı elin geniş açılımlarında karışık iç partileri yekpare akorları, hızlı ölçekli pasajları ve kromatikleri içerir. Geniş açılımlara fiziksel uyum, ilkin, akorun iç notalarını eklemeyen önce her iki el için de tamamlanmamış akorun ana hatlarının çalınmasıyla başarılabilir. Üçüncü bölümün hızlı üçlemeler içermesi temponun istikrarlı biçimde çalınabilmesini zorlaştırır. Bu sorun, temponun daha yavaşlatılarak çalışılması ve giderek hızlandırılması ve tempoya ulaşılmasıyla giderilebilir.

Özellikle üçüncü bölüm tını dokusunu, yüksek sesi sağlayabilmek için muazzam bir güç gerektirmektedir. Bileklerin aşağı yukarı hareketi kullanılarak ve omuzlardan güç alınarak kol ağırlığı ile sonorite sorunu aşılabılır.

Diğer bütün bestecilerin olduğu gibi Rachmaminoff'un eserlerinin de dikkatlice incelenip alt yapısında yatan unsurlar anlaşılabilir yorumlanması gerekmektedir. Besteci ve eserleri dikkatlice incelenmeden yapılan icra yorumları yetersiz kalacak ve istenilen başarıyı elde etmekten uzaklaşacaktır. Bu çalışma Rachmaninoff'un İkinci Piyano Konçertosunu'nun arka planını araştırmak, analiz etmek dolayısıyla eserin yorumlanmasında yardımcı olma amacını taşımaktadır. Çalışmanın bakış açısı orkestrasyon, form, tonal ilişkiler, temasal malzemeler, cümleme ve yorum sorunlarını içermektedir. Aynı zamanda da Rachmaninoff'u döneminin koşulları içinde daha iyi değerlendirebilmek amacıyla Rus müziği ve bestecilerinin tarihsel ve sosyal açılarından özetini de sunmuştur.

KAYNAKÇA:

Bertensson ve Leyda. (1956) *Sergei Rachmaninoff: A Lifetime in Music*. New York, NY: New York University Press.

Chung, K.S. (1988) *An analysis of Rachmaninoff's Concerto No.2 in C Minor, Op.18: Aids Towards Performance* (D.M.A.Document). The Ohio State University, Ohio, IL

Gillespie, J. (1965) *Five Centuries of Keyboard Music*. New York, NY: Dover Publications Inc.

Heilbrunn Timeline of Art History, Erişim: 28, Kasım, 2016, <http://metmuseum.org>

Layton, R. Editor, (1996) *A Guide to the Concerto*. Oxford: Oxford University Press.

Mehtiyeva, N. (2008) *Konser Klavuzu 116 kompozitörden 484 senfonik yapıtın analizleri*, Ankara: Bilkent Üniversitesi Yayınları

Rachmaninoff, S. (1901) *Piyano Konçertosu, No.2, Opus 18*. New York: MCA Music, 1967

Riesemann von, O. (1934) *Rachmaninoff's Recollections*. New York: The Macmillan Co.

Sadie, S. editor. (1994) *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*. London: Macmillan Publishers Ltd.

Say, A. (2006) *Müzik Tarihi*, G.O.Pařa: Müzik Ansiklopedisi Yayınları

Schonberg, H. C. (1997) *The Lives of the Great Composers*. New York: W.W.Norton & Company

Symphony Magazine, League of American Orchestra, (ty) Erişim : 22, Kasım, 2016, ([www. symphony.org](http://www.symphony.org))

The Orchestra: User's Manuel, (t.y), Erişim: 22 Kasım 2017
www.andrewhugill.com

Yabancı kaynaklardan çeviri yapılarak alıntı yapılmıştır.

Sergei Rachmaninoff'un Op. 18 İkinci Piyano Konçertosu'nun İncelenmesi

by Tuğrul Adiloğlu

Submission date: 16-Aug-2017 10:43AM (UTC+0300)

Submission ID: 837485535

File name: SERGE__RACHMAN_NOFF_TEZ_16.08.017intihal.docx (6.41M)

Word count: 4455

Character count: 29497

Sergei Rachmaninoff'un Op. 18 İkinci Piyano Konçertosu'nun İncelenmesi

ORIGINALITY REPORT

4%

SIMILARITY INDEX

3%

INTERNET SOURCES

0%

PUBLICATIONS

1%

STUDENT PAPERS

PRIMARY SOURCES

1

www.kisiler.org
Internet Source

2%

2

katalog.hacettepe.edu.tr
Internet Source

1%

3

www.sonklik.com
Internet Source

<1%

4

Submitted to University of Aberdeen
Student Paper

<1%

5

Submitted to Trakya University
Student Paper

<1%

6

Submitted to Bilkent University
Student Paper

<1%

Exclude quotes Off

Exclude matches Off

Exclude bibliography Off